

- 而休息：～ ပြီးမျှပြုလာခဲ့တယ်။ 躲过炎热的太阳以后才回家。
- နေခင်းထိုင်ခင်း နါ <nei gin: htain gin:> 居住条件：～ သာ သည်။ 居住条件好。
- နေချို့ ကာ <nei khyo> 太阳不毒：နေလယ်ပိုင်းတွင်အနားယူပြီး
～ တော့မှုဆက်ရှုကောက်စိုက်ကြသည်။ 中午休息后，太阳不毒了才继续插秧。
- နေခြည် နါ <nei gyi> 阳光
- နေ့မြို့း ကာ <nei nyein:> (罕)日暮
- နေစကြား နါ <nei set kya> 太阳：～ ယာဉ်ရထား (希腊神话中的)太阳神；(阿波罗的)太阳车
- နေစကြာဝါး နါ <nei set kya w-la> 太阳系
- နေဝါး နါ <nei za> = နေဘာ
- နေဝါးမြက် နါ <nei za myet> = မြောစာမြက်
- နေဝါး ကာ <nei sa:> ①长期日晒衣物褪色 ②同居，结合
- နေခေါင်း ကာ <nei saun:> 太阳偏西 (一般指两点到四点之间)
- နေ့ဝိုင်း ကထူ <nei zein:> = နေဆိတ်
- နေ့ချိုးအင် နါ <nei sun: in> 太阳能
- နေ့ဝါး နါ <nei zwe> 很毒的日光
- နေ့ဖို့ကျိုး ကာ <nei zwe kyo:> (下午四时左右)阳光减弱：ဒိုင်းနေ့ဖို့ကျိုးခင်ပါးအားလုံးသယ်ပြီပါလိမ့်မယ်။ 今天太阳西斜以前稻谷全部能运完。
- နေ့ဖို့တော်က် ကာ <nei zwe taut> (罕)阳光灿烂
- နေ့ဖို့ထိုး ကာ <nei zwe hto:> 阳光照射
- နေဘာ နါ <nei za> 晨曦：～ ခံသည်။ 晒太阳。/ ～ လှုံသည်။ 晒太阳取暖。
- နေဘာပျို့ ကာ <nei za pyo:> 东方发白，曙光初现
- နေဘာပြု နါ <nei za byu> 曙光，晨曦
- နေဆိုး ကာ <nei hso:> 不舒服
- နေဆိတ် ကာ <nei zeit> 忍心，袖手旁观：ကော်လော်တော်ကိုမြှင့်ယောင်ဆောင်နေတယ်၊ တော်တော်～ တဲ့လူလဲ။ 你这个人真忍心，孩子摔倒了，还装作没看见。
- နောစာမြက် နါ <nei za myet> = မြောစာမြက်
- နောသားး နါ <nei nya dhi:> 【植】面向朝阳的果实，与 ကောက်သားး 相对而言
- နေညို့ ကာ <nei nyo> 下午阳光减弱
- နေတူ နါ <nei du:> 人造太阳
- နေတော်တော် နါ <nei taw: daw:> (古)中午，正午
- နေတဲ့ချေး ကာ <nei te: khyo:> (书)宿营，过夜
- နေတက် နါ <nei det> 上午：～ ကိုနာရီတွင်မူးသည်။ 上午九点生的。
- နေတော်တော် နါ <nei daun din> 太阳偏西(快落山时)
- နေတိုင်း နါ <nei dain:> 日晷，日规
- နေတိုင်းနာရီ နါ <nei dain: na yi> 日晷，日规
- နေတည် ကာ <nei ti> (诗)久住
- နေထားတကျုံ ကာ <nei hta: d-gya:> 有条有理，并井有条：ပုဂ္ဂိုလ်ချုပ်ယောက်များမိမိထဲတွင်～ ရှိသည်။ 锅碗瓢盆在厨房里放得井井有条。
- နေထိုးဆာောင်း ကာ <nei hti: hsaun:> 日晕(要刮风下雨)：～ ဤင်းသည်လောက်စိုက်မည်အထိပ်အမှတ်များဟုအဆိုပို့သည်။ 人说日晕表明要刮风。
- နေထိုင်းတကောင်း ကာ <nei htain> 居住，住，逗留：～ မှုအဆင်အတန်း 生活水平 /တရာတ်ပြည်တွင်သုရက်ခုနှင့်～ ကြုပည်ဖြစ်သည်။ 将在中国逗留三天左右。
- နေထိုင်းမကောင်း ကာ <nei htain m-kaun:> 身体不适
- နေထုန်းတဗျား နါ <nei htan: t-phya:> 日上三竿(约八点钟)
- နေထွက် ကာ <nei htwt> 日出
- နေထွက်တဗြို့ နါ <nei htwt t-byu> 太阳初升之时
- နေထွက်တော် နါ <nei htwt taun> 太阳升起的山
- နေထွက်နေဝါး ကာ <nei htwt nei win> 从早到晚，终日：～ပုဂ္ဂိုလ်ပန်လုပ်ရှုသည်။ 从早到晚都得辛辛苦苦地工作。
- နေထွက်ဘရ် နါ <nei htwt b-yin> 日出王(古代缅王的一种称号、街头)
- နေနာရီ နါ <nei na yi> 日晷，日规
- နေနား ကာ <nei na:> 停下休息：ခရီးတော်က်～ ပြီးမှုသားမည်။ 中途休息一下再走。
- နေ့နီး ကာ <nei ni:> 快到正午
- နေ့နီးနေရာ နါ <nei ni: nei ya> 【天】近日点
- နေ့နီးနားနား ကာ <nei nei na: na:> = နားနားနေ့နီးနားနား
- နေ့နီးနားသား သာ <nei nei tha dha> (口)不用说……就连……：အပိုင့်～ ထိုင်စရာတော်နေ့ရာမရှိဘူး။ 不要说睡就是坐的地方都没有。/ အမြတ်～ အရင်ပုဂ္ဂိုလ်ရာဖြင့်…… 不用说利润，连本钱都捞不回来，所以……
- နေ့နီး ကာ <nei nain> 忍心；看得下去，坐得住：တွေ့နှုန်းမှဝင်မပြောဘူး၊ တော်တော်～ တဲ့လူ။ 也不出来插嘴说一句话，你真忍心啊！
- နေ့နှုန်း ကာ <nei ne:> 太阳偏西
- နေ့နတ် နါ <nei nat> = နေ့နတ်သား
- နေ့နတ်သားး နါ <ne: nat tha:> 太阳神
- နေ့နှစ် နါ <nei hnitt> 太阳年
- နေပါော ကာ <nei ba zei> 算了(表示谢绝)，不必麻烦了
- နေပူ I ကာ <nei pu> 炎热 II နါ <nei bu> 炎日，烈日：
～ မှာထိုင်နေတယ်။ 坐在烈日下。/ ～ မိုးရွှေ့မရှေ့င် 不管风吹雨淋日头晒
- နေပူကျဲ့ နါ <nei pu kye: gye:> 烈日，炎日
- နေပူကျဲ့တဲ့ နါ <nei pu kye: de:> 烈日，炎日